

8.5.2024

Hyvä ympäristö- ja ilmastoministeri,

Osallistuite 18.4.2024 tutustumiskäyntiin Inkoon Joddbölessä, terästedashankkeen aiotulla alueella. Paikallisena ympäristöyhdistyksenä haluamme tuoda tietoonne myös tehdashankkeen ympäristönäkökulman.

Tiedon vääristymiä tiedotuksessa

Yle-uutiset ja toivottavasti muutkin mediat ovat jo oikaisseet väärän tiedon siitä, että teollisuusalue sijaitsisi kymmenen kilometrin päässä Inkoon kirkonkylän asutustaajamasta, kouluista, päiväkodeista ja palveluasunnoista. Todellisuudessa etäisyys on alle neljä kilometriä ja sekin vallitsevien mereltä puhaltavien lounaistuulten suuntaan. Lähin asutus on vain muutaman sadan metrin päässä.

Vastaavasti tulisi median pikimmin oikaista ne kuvalliset viestinsä, joista saa harhaanjohtavasti sen kuvan, että terästuotantolaitos kaikkineen sijoittuisi puretun hiilivoimalan jäljiltä tasoitetulle hiekkakentälle. Pelkästään valssaamohalli olisi kilometrin (1 km) mittainen, kuten tiedotustilaisuudessa todettiin, ja terästuotantolaitos yhteensä 400 ha.

Teollisuusalue

Joddbölen teollisuusalue rajautuu idässä valtion huoltovarmuusvarastoon, pohjoisessa luonnonsuojelualueeseen ja eteläisen kuninkaantien kulttuurimaisemaan, lännessä kalliometsään sekä etelässä mereen ja luonnonsuojelualueeseen.

On totta, että Joddböle on kaavoitettu teollisuusalueeksi, mutta ei suinkaan terästedasta varten. Fortumin hiilivoimalan purkamisen jälkeen alueella on toiminut irlantilaisomisteinen kivialan yritys, Rudus, joka on vuosien ajan hävittänyt metsiä, louhinut ja murskannut rantakalliot ja ehtinyt jo pitkälle alueen sisäosiin. Yritys laivaa murskeen Viroon toiselle tytäryhtiölle, joka myy sen edelleen.

Inkoo-Shipping on yksityinen bulkkituotteiden satama, joka tuo ja varastoi kalkkikiveä ja kivihiiltä sekä metalliromua, joka täyttääkin jo suuren osan satamakenttää. Se vie alueelta kaadettua puuta lähinnä hakkeena.

Fortumilla on alueella enää vain öljy- ja kivihiilivarastot sekä suurjännitekenttä, josta erkanevat korkeajännitelinjat pohjoiseen ja länteen.

Fortumin satamalaiturin täyttää lähes kokonaan yhdysvaltalainen LNG-alus, josta maakaasua syötetään sekä Gasgridin Suomen maakaasuverkostoon, että Balticconnector-putkella Viroon. Alus on siihen ankkuroituna vuodesta 2022 vuoteen 2032, sillä sopimus on tehty 10 vuodeksi.

8.5.2024

Itse teollisuusalue, yhteensä noin 500 ha, on ollut kaavoitettuna ja sen eri osiin on vuosien aikana suunniteltu erilaisia merikuljetuksiin perustuvia yritystoimintoja; mutta on toistaiseksi suurimmalta osaltaan rakentamaton.

Huoltovarmuus

Yksi Suomen huoltovarmuuskeskuksista sekä Balticconnector- ja Suomen maakaasuputkiston keskusasema sijaitsevat teollisuusalueen välittömässä läheisyydessä sen itärajalta.

Terästehdas vety- ja ammoniakkilaitoksineen tekisi tästä Helsingin lähellä sijaitsevasta alueesta strategisesti kriittisen kohteen.

Ympäristö- ja luontoarvot

Kukaan ei esitellyt alueen ympäristöä tuolla tutustumiskierroksella. Joddbölen teollisuusaluehan sijoittuu luonnonsuojelualueitten väliin. Ja alueen sisällä on paljon muinaismuistomerkkejä (osa jo tuhottu) sekä historiallinen Stor Olarsin tila. Nämä rannikkoseudut ovat tunnetusti olleet asuttuina jo varhaisimmista Suomen asutuksen ajoista, pronssi- ja rautakausilta.

Alueen pohjoispuolella kulkee Kuninkaantie, jonka myötäisesti avautuvat ikiaikaiset Mariebergin ja Fagervikin kulttuurimaisemat.

Vielä puoli vuotta sitten alueen pohjoisosassa sijaitseva lähteinen Mäyrävuori oli metsän peitossa. Nyt sen puusto oli pinottuna eri puolille satamakenttiä odottamassa haketusta ja kuljetusta. Metsää on aivan viimeaikoina kaadettu myös muista alueen osista. Jokin metsä- ja maatalousalueeksi merkitty (M) osa on kuulemma seuraavana vuorossa.

Mäyrävuoren kalliot, jotka nyt louhitaan pois, rajaavat suoalueen vesitaloutta. Tuolla suon suojellulla osalla, teollisuusalueen rajalla on myös liito-oravien viimeinen asuinpaikka (mm. Mossaholmarna) Joddbölen alueella.

Osa terästehtaan suunnitellusta vedenotosta (5000 m³ /vrk) tapahtuisi Marsjö-järvestä, joka huuhtelee Kavakorven suojelualueen rantoja aivan alueen lähellä luoteessa.

Sataman eteläpuolella, vain noin 600 m päässä on laaja Storramsjön luonnonsuojelualue. Laivaväylän itäpuolella on Stora Fagerön merellinen luonnonsuojelualue ja länsipuolella Barön selän luonnonsuojelualueet. Edelleen lähimpänä ovat Elisaaren tammiston ja Rövassin lehtojen suojelualueet. Liitteenä kartta: Inkoo_kartta_pieni.png

Ympäristö- ja terveysriskit

Vuosien, kymmentenkin ajan Ympäristöyhdistys on puolustanut ja suojellut Joddbölen ja sen lähialueen luontoa, taistellut ja joutunut usein pala palalta luovuttamaan murskaamisen ja rakentamisen edessä. Mutta nyt käsillä oleva terästehdashanke vaarantaisi luontoarvot paljon laajemmalla alueella.

Vaaraa ja haittaa tuskin koituisi jo hävitetylle Joddbölen alueelle, mutta teollisuusaluetta ympäröivälle luonnolle ja inkoolaisille, joista suurin osa asuu kirkonkylän taajamissa, sekä naapurikuntienkin asukkaille.

8.5.2024

Terästehdas, 400 ha, kattaisi lähes koko Joddbölen teollisuusalueen (noin 500 ha), mutta sen päästöt koko kirkonkylän alueen, läheiset viljelyalueet ainakin Brännbolstaan saakka, Barösundin ja Fagervikin kulttuurimaisemat ja Inkoon edustan saariston. YVA-ohjelmassa on vaikutusalueeksi mainittu kymmenien kilometrien laajuinen kehä.

Myrkylliset päästöt

Ihmisille ja luonnolle vaaralliset ilmastopäästöt koostuisivat rikin ja typen oksideista, elohopeasta, mangaanista, raskasmetalleista - kuten kadmium, lyijy, arseeni – hapoista – esim suolahappo – kvartsipölystä, monenlaisista VOC-yhdisteistä ja tietenkin hiilidioksidista. Monet näistä ovat tunnetusti syöpää aiheuttavia.

Päästöt vesistöihin, erityisesti mereen, muodostuisivat sekä kiintoaineesta että erilaisista metalleista - mm. raskasmetallit – ja orgaanisesta hiilestä. Merestä nostettaisiin ja sinne laskettaisiin takaisin keskimäärin miljoona kuutiota (1 000 000 m³) vettä vuorokaudessa.

Koska suuri osa takaisin mereen laskettavasta vedestä olisi tuotantoprosessien jäähdytysvettä, meri lämpenisi haitallisella tavalla.

Tehtaan päästöt todennäköisesti harsuunnuttaisivat ja näivettäisivät loputkin Joddbölen ja asutuksen välisistä metsälaikuista.

Ruokatuotanto vaarassa

Inkoo on maatalouskunta. Tehtaan päästöt aiheuttaisivat raskasmetallien laskeumaa viljelyksille.

Melu- ja valosaaste

Joddbölestä kantautuva jatkuva melu ja voimakas valaistus ovat jo nyt ongelma lähialueilla. Tutkimusten mukaan jatkuva valaistus sekoittaa sekä kasvi- että eläinkunnalta vuorokausivaihtelun, mikä vaikuttaa heikentävästi lisääntymiseen.

Jatkuva melu aiheuttaa stressiä niin ihmisille kuin eläimillekin. Lähialueilla on myös tuotantoeläimiä rikkaan saaristolinnuston, kalaston ja villien metsäneläinten lisäksi.

Suomen lainsäädännöstä

Tilaisuudessa tuli kysymyksiä Suomen lainsäädännöstä ja sen kyvystä suojella Suomea, sen luontoa ja kansalaisia. Aukkaissa on herännyt syvä huoli siitä, kuinka hyvin ympäristö- ja muu lainsäädäntö pystyy heitä suojelemaan, kun on kyseessä suuren luokan teollisuus- tai kaivoshanke. Useimmiten kysymys on juuri ulkomaisista yrityksistä.

Joddbölen terästehdashankkeen kohdalla asiat alkoivat huonosti, koska ELY-keskus ei pyytänyt naapurikunnilta lausuntoja hankkeen YVA -ohjelmasta, vaikka hanketta on julkisuudessa pidetty Uudellemaalle ja jopa koko Suomelle merkittävänä.

Terästehdashanketta edustava start up -yritys, Blastr Green Steel, on ilmoittanut julkisuudessa tai paikallispoliitikoille luopuneensa YVA -ohjelmaan kirjatusta jostakin vaihtoehdosta tai toiminnosta ja päästöjen vähentymisestä lähes puoleen. Perustelut kuitenkin puuttuvat.

8.5.2024

YVA -ohjelmaa ei ole julkisesti päivitetty näiden väittämien mukaisesti eikä asetettu uudelleen kommentoitavaksi. Niinpä emme tiedä, millaista YVA -ohjelmaa parhaillaan arvioidaan tai mitä toimintoja ja tuotantolaitoksen osia tai niiden toimittajia nyt suunnitellaan alueelle asettuvan.

Itämeri ja meren tila Suomenlahdella

Itämeri on yksi maailman saastuneimmista merialueista ja sen ekosysteemi ehdottomasti uhanalaisin. Tanskan salmet sulkevat Itämeren niin, että jopa sen vedenvaihtuvuus on pieni. Sen valuma-alue taas on laaja – ja valumat tulevat ihmisvaikutteisilta, useiden eri valtioiden alueilta käsittäen kaiken mahdollisen ihmistoiminnan maa- ja metsätaloudesta teollisuuteen, ydinvoimatuotantoon ja taajama-asutuksiin, kaupunkeihin kaikkine jätevesineen.

Meren tila Inkoon ja Raaseporin edustalla on edelleen välttävä. Vuoden 2015 tavoitteeksi oli asetettu veden hyvän tilan saavuttaminen. Hyvän tilan tavoitetta on siirretty yhä uudelleen sen ollessa nyt 2027. On rakennettu kosteikkoja, kaksitasouomia jokiin ja valtaojiin, vähennetty peltojen kemiallista lannoitusta, parannettu jätevesihuoltoa taajamissa, annettu säädöksiä ja neuvottu haja-asutusalueiden jätevesien käsittelyä, jopa vaadittu suojavyöhykkeitä vesistöille. Kaikki nämä ponnistelut valuvat pääosin hukkaan, mikäli jättimäinen terästedashanke tulisi Inkoon rannalle.

400 ha:n laajuinen terästedaskombinaatio ottaisi vähintään miljoona kuutiota vettä merestä jäähdytykseen ja prosessivedeksi ja laskisi sen takaisin mereen lämmitettynä vuorokausittain. Siis joka päivä, tauotta seuraavat 30 vuotta. On perusteltua syytä olettaa, ettei Inkoon, Siuntion ja Raaseporin edustan matala saaristo kestä tätä lämpökuormaa.

Luonnon monimuotoisuus ja elämän arvot

On tärkeää, että terästeollisuuden hiilidioksidipäästöt saadaan vähennettyä niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Emme vastusta itse tehdasta vaan edellä esitettyjen näkökohtien valossa sen sijoittamista Inkooseen.

Jos tehdas rakennetaan, sille pitää löytää sellainen sijoituspaikka, jossa sen haitat ympäristölle ja asukkaille ovat merkittävästi vähäisempiä ja pysyvät luonnon sieto- ja kantokyvyn rajoissa.

Esitämme teitä ympäristöministerinä aloittamaan poliittiset neuvottelut, joiden kautta terästehtaalte voitaisiin osoittaa uusi sijoituspaikka, jossa tehdas voisi toimia Suomen herkkää luontoa pilaamatta.

Ystävällisin terveisin / Med vänliga hälsningar

Ingå-Sjundeå Miljöförening - Inkoon-Siuntion Ympäristöyhdistys rf

Vappu Heikkinen
puheenjohtaja / ordförande

Karin Gottberg-Ek
varapuheenjohtaja / viceordförande
